

Leesvoer uit de regio

Het BooiJink Veevoeders magazine houdt u op de hoogte van alle ontwikkelingen rondom de mengvoederbranche.

>8

Gras-klaaver optie voor de toekomst

>12

Carbon footprint van de melkveehouderij

*"Groot genoeg om te
kunnen concurreren
en klein genoeg
om u te kennen"*

Colofon

Redactie: Vié Virtual Office Support
Opmaak: Buro Naomi
Druk: DDMC Digitale druk

Inhoudsopgave

Het Booijink Veevoeders Magazine verschijnt vier keer per jaar. Met dit magazine informeren wij u over wat er allemaal speelt in de varkens- en rundveehouderij en brengen wij u op de hoogte van de belangrijkste facetten binnen nutritie (voersamenstelling) en grondstoffen. Ook laten we iedere editie een medewerker aan het woord. Kortom, dit magazine biedt u een uniek kijkje in onze keuken.

>5
Voorwoord door
Giel Booijink

>6
Het varken als ultiem
kringloofdier

>8
Gras-klover optie voor
de toekomst

>10
Centrico: specialist in
grondstoffeninkoop

>12
Carbon footprint van
de melkveehouderij

>14
Medewerker aan
het woord

*“BooiJink
Veevoeders is
aangesloten bij het
MJA-convenant”*

Butzelaarstraat 40
8105 AR Luttenberg

Giel BooiJink

Paul BooiJink

Voorwoord

Het is een hele uitdaging om in de huidige maatschappelijke discussie een helder plan voor de toekomst te maken. Dat wij als sector moeten bijdragen aan het klimaatakkoord en daarnaast een invulling moeten geven aan de circulariteit van onze voedselproducties, dat is een gegeven. Maar dit daadwerkelijk te realiseren is niet eenvoudig. En vergeet daarnaast de hoeveelheid aan nieuwe concepten en nieuwe technologieën niet. Dit alles samen maakt het voor de huidige agrariër steeds complexer.

De Nederlandse diervoederindustrie behoort tot de belangrijkste producenten van circulair diervoeder in Europa. Dit is een mooie uitgangspositie om aan de duurzaamheidsdoelstellingen in deze keten te voldoen. Vroeger zeiden ze ook wel eens gekscherend dat de mengvoederindustrie de grootste afvalverwerkende industrie is van de hele wereld. Want wij gebruikten toen vele afvalstromen en doen dat nu nog steeds. Alleen praten we nu over gecertificeerde reststromen, heel veel producten die anders naar de verbrandingsoven zouden gaan. Om maar een paar voorbeelden te noemen: zonnepitschroot, sojaschroot en rapzaadschroot. De olie van die producten wordt gebruikt voor de levensmiddelenindustrie - zelfs de olie die net niet voldoet aan de gestelde eisenorm - en het schroot gaat in het veevoer. Daarnaast maken de agrariërs in Nederland zoveel mogelijk gebruik van co-producten uit de levensmiddelenindustrie. Denk hierbij bijvoorbeeld aan bierbostel, bietenpulp, citruspulp en patatresten. Als we gras en ruwvoer van de boerenbedrijven meetellen, dan eten Nederlandse dieren minstens 75% van Europese bodem.

BooiJink Veevoeders is aangesloten bij het MJA-convenant. Dit is een meerjarenafpraak die wij als bedrijf zijn aangegaan en waarin wij jaarlijks minimaal 2% energiereductie moeten nastreven. LED verlichting implementeren, energiezuinige motoren aanschaffen; dit zijn de voornaamste investeringen die wij de afgelopen jaren hebben

doorgevoerd in onze fabrieken. Daarnaast zijn de stoomketels vervangen op de locaties Raalte en Luttenberg. Niet alleen levert dit een flinke reductie van het gasverbruik op, maar er wordt ook op het elektraverbruik bespaard.

Tot slot wil ik nog benadrukken dat BooiJink Veevoeders voorop loopt in ontbossingsvrije (duurzame) soja. Wij verwerken uitsluitend ontbossingsvrije soja in onze voeders. We vinden het dan ook onterecht dat het Wereld Natuur Fonds de diervoederbranche aanwees als veroorzaker van ontbossing. De diervoederbranche heeft juist aan de basis gestaan van het verduurzamen van sojateelt. Samen met de overheid en ngo's (zoals het WNF).

Giel BooiJink

*“Uitsluitend
ontbossingsvrije
(duurzame) soja
in onze voeders”*

Het varken als ultiem kringloofdier

In het huidige maatschappelijke verkeer zien en horen we termen als duurzaamheid, circulariteit en kringlopen steeds vaker voorbij komen. Of het nu gaat om koffiedrinken uit aluminium cups of vliegen naar verre bestemmingen, je ziet de ontwikkeling dat dit gebruik verpakt wordt in een mooi pakketje met een circulair en duurzaam strikje erom heen. Hiermee wil men bij de consument het beeld scheppen dat zij op die wijze een lage milieuprint hebben. Hoe staan we er als varkenshouderij voor op dat gebied; kunnen wij voor de consument daar ook zo'n mooi strikje omheen doen?

Voor de varkenshouderijsector ligt er mijns inziens een opgave om bij de consument voor het voetlicht te brengen welke bijdrage onze sector levert op het gebied van duurzaamheid, circulariteit en kringlopen. In de media wordt het beeld geschetst dat het tropisch regenwoud verdwijnt door de sojaverbouw ten behoeve van het Nederlandse vee. Er wordt echter niet bij gezegd dat de sojateelt in eerste instantie bedoeld is voor het winnen van producten voor de menselijke consumptie en dat enkel de reststromen worden verwerkt in onder andere diervoeding.

Een varken is bij uitstek het ultieme circulaire dier; vele reststromen uit de voedingsmiddelenindustrie worden verwerkt tot varkensvoerders. Het is een feit dat vele producten hun weg vinden naar de varkenshouderij. Hiermee bespaart de voedselindustrie enorm op verwerkingskosten en de daarmee samenhangende CO2-emissies. Vergelijk het maar eens met de plasticinzameling door gemeentes. Doordat de burger het plastic niet netjes scheidt, gaat meer dan de helft van het verpakkingsmateriaal uit de oranje afvalcontainers rechtstreeks

“Het varken is bij uitstek het ultieme circulaire dier”

“De varkenssector loopt voorop op het gebied van duurzaamheid”

naar de verbrandingsovens. Daar worden de termen 'circulariteit' en 'duurzaamheid' met hele kleine lettertjes geschreven.

Er kan een voorbeeld genomen worden aan de varkenshouderij, waar vele reststromen uit de voedingsmiddelenindustrie tot een hoogwaardig voedsel wordt omgezet. De reststromen die uit de voedingsmiddelenindustrie worden verwerkt in de mengvoerindustrie zijn bijvoorbeeld nevenproducten die vrijkomen bij het verwerken van de sojaboon tot sojaolie, van zonnebloemzaad tot zonnebloemolie, van raapzaad tot raapolie en van palmpitten tot palmolie. De consument die met Palmolive shampoo

onder de douche staat, heeft geen idee wat de varkenshouderij verwerkt aan nevenproducten die voortvloeien uit de productie van die shampoo. Verder is er tarwegries en tarwevoerbloem bij de verwerking van tarwe tot brood- en bakmeel, diverse vormen van koekjesmix uit de deegwarenindustrie, bietenpulp bij de verwerking van suikerbieten tot bietenpulp. Daarnaast zijn er nog de natte bijproducten uit de voedingsmiddelenindustrie zoals biergist van de bierproductie, stoomschillen en patat uit de aardappelverwerking, tarwezetmeel en tarwegistconcentraat van de graanverwerking, wei en daarvan afgeleide producten van de zuivelverwerking. En er zijn nog legio

andere producten te bedenken die in de varkenshouderij terecht komen. Meer dan de helft van de toegepaste voedermiddelen in de varkenshouderij is afkomstig als neven- of bijproduct uit de voedingsmiddelenindustrie. Hiermee is het varken het ultieme kringloofdier waar de voedingsmiddelenindustrie trots op mag zijn. Mede dankzij de varkenshouderij heeft zij een afzetkanaal die ervoor zorgt dat er geen kostbare verwerking noodzakelijk is, en dat de neven- en bijproducten worden omgezet in hoogwaardig voedsel. Als varkenshouderij en als mengvoerindustrie mogen we trots zijn dat onze sector een belangrijke rol speelt in de kringlooplandbouw. Er is geen land in de wereld dat zo ver ontwikkeld is Nederland op dat gebied. Het stelt de varkenshouderij dan ook in staat om op een duurzame manier voedsel te produceren met een lage CO2-voetprint.

Grote supermarkt- en inkooporganisaties en consumenten zullen in de toekomst steeds meer gaan letten op de duurzaamheidskenmerken van levensmiddelen. De varkenshouderij kan laten zien dat ze hierin voorop loopt. Al met al een goede boodschap die we met elkaar op een positieve wijze en met een goede onderbouwing moeten uitdragen. Het is iets waar we met zijn allen best trots op mogen zijn.

“De varkenshouderij levert een grote bijdrage op het gebied van duurzaamheid, circulariteit en kringlopen”

Robert Kuiphuis
Specialist
varkenshouderij

Gras-klaver optie voor de toekomst

In 2025 moet waarschijnlijk 65% van de eiwitbehoefte van eigen land komen, of aangekocht in de regio, binnen een straal van 20 kilometer. Uit een analyse van circa 400 bedrijven in Overijssel en de Achterhoek blijkt dat 26% voldoet aan de 65%-eis met alleen eigen teelt, en 53% als aankoop van ruwvoer meetelt binnen een straal van 20 kilometer. Kortom, 47% voldoet nog niet aan de gestelde eis. Wat zijn de opties?

René Mulders
Specialist
veehouderij

Bedrijven tot 15.000 kg melk per hectare kunnen aan de norm voldoen mits het management top is geregeld. Gras-klaver is voor elke veehouder een praktische oplossing waar nog veel voordeel te behalen is. Gebruik maken van gras met witte klaver op weidepercelen en gras met witte- en rode klaver op maaipercelen kan een optie zijn om de eigen eiwitproductie een boost te geven. Op percelen verder van huis past gras met witte en rode klaver als vier à vijfjarig grasland en dat levert dan zowel een ton extra drogestofopbrengst op als ook 10-20% meer eiwit. Kortom, klaver in grasland biedt meerdere voordelen ten opzicht van puur gras.

Het heeft niet alleen stikstofbindend vermogen, maar klaver zorgt ook voor een verbetering van het bodemleven en de bodemstructuur op langere termijn. Wel vraagt gras-klaver om een intensief en aangepast graslandmanagement. Bemesting, klaveraandeel, pH-waarde en grondsoort bepalen uiteindelijk de opbrengst en voederwaarde van het perceel.

Voldoende hoge pH-waarde

Klaver doet het bijvoorbeeld goed op kleigrond met een pH-waarde van 6 of hoger. Maar ook niet te droge zandgronden met een pH-waarde van 5,5 zijn prima geschikt voor

“Gras-klaver is voor elke veehouder een praktische oplossing”

klaver. Veengronden zijn vaak minder geschikt omdat deze te zuur zijn. Voor een efficiënte stikstofbinding van klaver is een juiste pH-waarde in de bodem belangrijk.

Mengsel witte en rode klaver

Witte klaver mee zaaien is noodzakelijk voor een uniform perceel. Witte klaver kan zich namelijk verspreiden zodat plekken met een matige stand worden ingevuld. Optimaal is een grasklaver perceel met circa 70% rode- en 30% witte klaver; zaaizaad 7 tot 10 kg per hectare.

Aangepast stikstofbemesting

De stikstofbemesting voor de eerste snede is niet echt afwijkend ten opzichte van een grasperceel. Het advies voor de tweede snede is echter 0 om zo de ontwikkeling van de klaver te stimuleren. Geef op jaarbasis maximaal 200 kg werkzame N uit organische mest en kunstmest. De gangbare norm op jaarbasis is 250 kg werkzame N. Dit aangepaste bemesting advies levert per saldo een besparing op van circa 120 N uit kunstmest per hectare. Deze hoeveelheid stikstof kan elders op het bedrijf worden ingezet.

Fosfaat, kali en zwavel

De kali en zwavelbemesting zijn ongeveer gelijk aan een normale bemesting op grasland; echter het fosfaatbemesting advies van een grasklaverperceel is wat lager dan een grasperceel. Door een wat lager drijfmestgift ontwikkelt het gras zich langzamer en krijgt de klaver in de eerste snede wat meer bescherming.

Conclusie

Om aan de 65% eiwitbehoefte van eigen land te voldoen, is er nog heel wat werk aan de winkel voor de intensieve bedrijven. Gras-klaver percelen bieden, met het juiste graslandmanagement en een gedegen advies van uw voeradviseur, wel degelijk mogelijkheden voor de toekomst.

“Bemesting, pH- waarde en grond- soort bepalen de opbrengst”

“Gras-klaver biedt elke veehouder mogelijkheden voor de toekomst”

Centrico: specialist in grondstoffeninkoop

Booijink Veevoeders is aangesloten bij een inkooporganisatie: Centrico. Wat is Centrico? Waarom zijn wij hierbij aangesloten? Welke voordelen heeft dit voor de klant?

Directeur Giel Booijink houdt dagelijks de grondstofprijzen in de gaten. Maar de markt voor mengvoergrondstoffen is complex en constant in beweging. Wat gaat de markt doen? En hoe zorg je als mengvoerproducent voor een goede inkooppositie? Dat is nu precies het specialisme van inkoopcombinatie Centrico.

Steeds meer mengvoerbedrijven werken samen met de grondstoffen inkoopspecialisten van Centrico. Alles draait om timing. Op het juiste moment inkopen is een van de succesfactoren voor een mengvoederbedrijf. Het bepaalt hoe concurrerend het inkoopboek is. Het bepalen van het optimale moment is echt specialistenwerk. Het is een combinatie van marktkennis, productkennis en een duidelijke marktvisie.

De grondstoffenmarkt is een wereldmarkt. Centrico zoekt de grondstoffen die het beste aansluiten bij de wensen van haar afnemers en koopt die scherp in. Door middel van haar contacten heeft Centrico toegang tot markten en aanbieders over de hele wereld. Die markten en aanbieders moeten beantwoorden aan de kwaliteitseisen en aan aansluiten bij de wensen van haar afnemers, zoals Booijink Veevoeders. Centrico is altijd op zoek naar de optimale balans van prijs en kwaliteit.

De samenwerking met Centrico levert Booijink een groot voordeel op. Dagelijks werkt er een heel team aan het vinden van de beste prijzen. Centrico koopt per jaar ruim twee miljoen ton aan

grondstoffen in voor een groot aantal mengvoerproducenten. Daarmee heeft zij een flink inkoopvolume wat Booijink toegang verschaft tot steeds meer markten en inkoopkanalen. Daarnaast maken deze grote inkoopvolumes een aantrekkelijke partij voor een aanbieder, wat de inkooppositie weer versterkt. Bovendien worden er met hedgingtools posities op de termijnmarkten ingenomen.

Booijink beschouwt Centrico eigenlijk als een groep collega's. Er is dagelijks contact over grondstoffen en wanneer die grondstoffen binnenkomen, en we zorgen er samen voor, met behulp van een goed programma en logistiek, dat de contracten worden afgewerkt. Het is een echte win-win situatie!

“De samenwerking tussen Centrico en Booijink is een win-win situatie”

“Altijd op zoek naar de optimale balans van prijs en kwaliteit”

“De markt voor mengvoergrondstoffen is complex en constant in beweging”

Tomas Wagenaar
Grondstoffen-
planning
en allround
medewerker

“Het rantsoen heeft een grote invloed op de uitstoot”

Carbon footprint van de melkveehouderij

In het klimaatakkoord van Nederland in 2019 is een van de doelstellingen het verminderen van de uitstoot van broeikasgassen in de agrarische sector. Er komt daarnaast steeds meer vraag van consumenten naar klimaatvriendelijke producten. De uitstoot van broeikasgassen op het melkveebedrijf wordt vanaf 1 januari 2021 meegenomen in de Kringloopwijzer.

Fennie Bouwknecht
Nutritionist

In de zuivelketen komt 70% van de uitstoot van broeikasgassen (koolstofdioxide, methaan en lachgas) van het melkveebedrijf. Deze broeikasgassen komen vrij bij verschillende processen zoals energieverbruik, gebruik van fossiele brandstoffen, ruwvoerteelt, aankoop van kunstmest en krachtvoer, en pens fermentatie in de koe. De overige 30% van de emissie is afkomstig van de productie van krachtvoer en kunstmest.

Herkauwers zijn in staat om grondstoffen die voor mensen of andere diersoorten niet verteerbaar zijn, om te zetten in hoogwaardige producten zoals vlees of melk. Dit is mogelijk vanwege fermentatieprocessen in de pens, waarmee vezelrijk voer afgebroken kan worden en omgezet wordt in vluchtige

vetzuren. Als gevolg van deze processen wordt methaan gevormd door pens bacteriën. Methaan is een gas wat een grote bijdrage levert aan de uitstoot van broeikasgassen, aangezien het 28 keer het aardopwarmingsvermogen heeft van koolstofdioxide. De vorming van methaan door fermentatieprocessen in de pens van de koe (ook wel enterisch methaan genoemd) levert in totaliteit een bijdrage van 30% aan de totale uitstoot van CO₂-equivalenten door de melkveehouderij.

Methaan geeft een verlies van gemiddeld 6% van de bruto energieopname van de koe. Het beperken van de methaanproductie in de pens zal dan ook een positieve impact hebben op de energie efficiëntie van melkvee.

“70% van de broeikasgas-uitstoot komt van het melkveebedrijf”

Het rantsoen heeft een grote invloed op de totale CO₂-uitstoot op het melkveebedrijf. Het aanpassen van de rantsoensamenstelling kan bijdragen aan het verminderen van de methaanproductie. Bijvoorbeeld door te richten op het veranderen van de fermentatieprocessen in de pens of het toevoegen van verschillende soorten diervoederadditieven. Het verschuiven van de vertering van zetmeel uit snijmaïs van de pens naar de dunne darm zorgt ook voor een verlaging van de methaanproductie in de koe. Door de maïs verder te laten afrijpen en het bij een hoger droge-stofpercentage te oogsten, resulteert dit in meer zetmeel én een hoger aandeel bestendig zetmeel. Bestendig zetmeel wordt niet gefermenteerd in de pens, maar afgebroken door verterings-enzymen in de dunne darm waarbij g een methaan vrijkomt.

De CO₂-uitstoot van ruwvoer is meestal lager dan die van krachtvoer. Een hoge melkproductie uit ruwvoer is dan ook van belang voor een lage CO₂-uitstoot per kg melk. De CO₂-uitstoot van het melkveebedrijf kan ook worden verlaagd door de voerefficiëntie en/of de melkproductie per koe te verhogen, de ruwvoeropbrengst per hectare te verhogen of de afkalftijd van vaarzen te verlagen.

“In de pens van de koe wordt methaan gevormd”

Om het effect van deze maatregelen te kunnen beoordelen zijn er gegevens nodig van de CO₂-uitstoot op het melkveebedrijf. Er is door de sector afgesproken om deze gegevens in de Kringloopwijzer op te nemen. De berekening van de totale productie van broeikasgassen wordt weergegeven in CO₂-equivalenten en omgerekend per kg melk. Deze berekening gebeurt op basis van emissiefactoren en de carbon footprint van voedermiddelen. De emissiefactoren voorspellen de methaanemissie van grondstoffen in het ruwvoeraandeel van een rantsoen zonder maïssilage (0%), 40% maïssilage of 80% maïssilage. De carbon footprint is de productie van CO₂-equivalenten per kg, en bestaat uit de carbon footprint van de grondstof (teelt, bewerking en transport), proces in (mengvoeder)fabriek en transport van fabriek naar melkveehouderij. Deze berekende gegevens zijn vanaf 1 januari jl. zichtbaar in de Kringloopwijzer.

Medewerker aan het woord

Nelleke
Langendoen
Medewerker
planning en
logistiek export

Hoe oud ben je?

66 jaar.

Ben je getrouwd?

Ja.

Heb je kinderen?

Ja, 2. Een van 24 jaar en een van 21 jaar.

Waar woon je?

Deventer.

Ben je daar ook geboren?

Nee.

Hoe lang werk je al bij BooiJink Veevoeders?

Ongeveer 3,5 jaar.

Wat doe je precies?

Ik verzorg de vrachten voor de Duitse klanten.

Hoe kom je aan al je kennis?

Ik heb op school Duits geleerd en voor de rest: al doende leert men.

Hoe ziet je toekomst eruit bij BooiJink?

Zonnig!

Wat zou je nog heel graag bij BooiJink willen doen of bereiken?

Ik zou hier nog heel graag een hele tijd dit werk blijven doen.

Waarom zou je BooiJink aanbevele bij de boer?

Goed voer en veel aandacht voor de klant.

Wie of wat is je favoriete artiest/band?

Te veel om op te noemen.

“Een zonnige
toekomst bij
BooiJink!”

Voer controle door
een medewerker van
BooiJink Veevoeders.

*“Een dynamisch
en innovatief
familiebedrijf”*

■ **BOOIJINK** ■
V E E V O E D E R S

Contact

Postbus 95
8100 AB Raalte

0572-345200
info@booijinkveevoeders.nl

booijinkveevoeders.nl